

УСПЕШНИТЕ КРЪВОДАРИТЕЛНИ КАМПАНИИ В ЦАРИБРОД ПРОДЪЛЖИХА И ПРЕЗ ЛЯТОТО

През това лято царибродският Червен кръст и Институтът за трансфузия Ниш организираха две кръводарителни кампании в Цариброд. В третата тазгодишна акция, проведена на 27 юни, кръв дариха 54 царибродчани, докато в последвалата, която се проведе на 29 август, се отзоваха 50 души.

Весна Тодоров, секретар на Общинската организация на Червения кръст, сподели, че отзивчивостта на гражданите е била отлична

въпреки летния период и изказа благодарност към всичките хора дарили кръв. „Доволни сме от всичките четири акции от началото на годината, в които са събрани 206 единици кръв“, добави още Тодорова и посочи, че следващата от запланираните общо седем кампании за добровоно кръводаряване през 2025 ще се проведе в края на октомври.

Андрияна Ташков Александров

ВЕСТНИК НА БЪЛГАРИТЕ В СЪРБИЯ

Братство

ISSN 2466-4707

novo.bratstvo.rs

ГОДИНА X • БРОЙ 197 • 12 септември 2025 година • Безплатен екземпляр • Основател: НАЦИОНАЛЕН СЪВЕТ НА БЪЛГАРИТЕ В СЪРБИЯ

Честита новата учебна година!

Предстои ни празникът, посветен на рождението на Христовата майка

Следващата неделя ще отбележим рождения ден на Пресвета Богородица, известен още като Рождество Богородично или Малка Богородица. Празникът е особено специален за жителите на Цариброд, понеже празнуват патронния празник на своя храм, а също така и Деня на общината. Това е първият празник от Църковната нова година (14/1 септември), един от големите празници на Православната църква, които носят радост и утешение на душите ни. Честваме раждането на Пречистата Богородица, която стана Майка на нашия Господ и Спасител, която стана врата за идването на Второто лице на Светата троица, нашият Спасител и Божията Премъдрост.

За раждането на Света Дева Мария имаме сведения от Свещеното Предание. От това предание научаваме следното. Живели в галилейския град Назарет двама стари и благочестиви съпрузи Иоаким и Анна. Те вършили много добри дела и обичали Бога. Но заедно с това на тях било съдено да понесат и тежки изпитания. Те нямали рожба. А по онова време евреите считали, че Бог наказва с безплодие само най-големите грешници. Затова и гледали с презрение на Иоаким и Анна. Бедните съпрузи понасяли безропотно, с кротост и смирение всички хули и подигравки, всички клевети и страдания. Когато обаче веднъж първосвещеникът при Йерусалимския храм публично отблъснал дара на Иоаким и го укорил за неговото безплодие, чашата на търпението преляла. С разбито от мъка сърце, старецът отишъл при своите стада и в продължение на 40 дни проливал горещи съзи пред Бога - да сложи край на неговото изпитание.

В същото това време неговата съпруга Анна била в градината и видяла между клоните на едно дърво птиче гнездо. Птичките-родители се грижели за своите малки пиленца и им се радвали. Злощастната Анна започнала да пролива съзи и да оплаква мъката си пред Бога с думите: "Господи, Ти си излял толкова радост по света! Ето, и птичките си имат свои птиченца, и зверовете - рожби, и земята - плод, а си заключил моята утроба, за да не видя рожба за цял живот! Господи, дай ми радост от утробата!" Тогава се явил ангел и й казал: "Утеши се, Анно, и ти ще бъдеш майка! Ще ти се роди дъщеря, избрана от Бога, която ще стане майка на Спасителя на света!" Ангел се явил и на Иоаким при стадата, за да съобщи и на него радостната вест. Тогава двамата съпрузи отишли в Йерусалим да благодарят на Бога и да Му принесат дар. След това се завърнали в Назарет и безплодната и престаряла Анна заченала и родила момиче. Бог чул усърдната молитва на праведните съпрузи и ги възрадовал с чуден дар, името на който било Мария. Отраснала под нежните грижи на

своите родители и възпитана под светия покров на Божия храм, Мария украсила душата си с редки добродетели. Никое човешко същество не е могло да се издигне до онай красота, до която се издигнала Света Богородица, по своето нравствено величие, по своята чистота и невинност. Ето защо и човешкият род я славил достойно и непрестанно. Нейният живот е насърчавал ревността на хиляди девственици.

Светата Църква прославя Божията Майка с изрядни славословия и я величае с песни духовни, в които намира израз величието на нейното богопратеничество в света. Тя е по-почитана от херувимите и по-славна от серафимите, тя е по-възвишена от ангелите и по-достойна от всички небесни сили. Пред нейното величие се покланят всички човешки родове и всяко смирено сърце и пренася молитвен привет, пеейки: "Радвай се, благодатна! Господ е с тебе; благословена си ти между жените" (Лука 1:28). Тя е пречистата Майка на нашия Господ Иисус Христос и затова тя е и наша в духовен смисъл обща майка. Нейното майчино сърце е обърнато и отзивчиво към всички вопли, молитвени стонове, към всяко страдание и зов за помощ. Макар и да стои тъй високо в сравнение с нас грешните, възпявана от ангелите като Небесна Царица, тя не отхвърля молитвите на тези, които я призовават със съзи.

Ето защо светата Църква възпява нейното рождение, което на нас ни предстои да празнуваме следващата неделя, като радост на цялата вселена. Нека в деня, когато Църквата пее тропара „Рождението ти, Богородице Дево, донесе радост на цялата вселена, защото из тебе изгря Слънцето на правдата - Христос, нашия Бог, Който развърза клетвата, даде благословение и, като унищожи смъртта, дари ни вечен живот“, да се радваме за това щастливо рождение на Дева Мария и я молим за нейното небесно за нас застъпничество пред нейния Син и нашия Бог, за да бъдем запазени от всяка беда и да пребиваме в мир, здраве, радост и всяко добро, а също така да бъде закрилница на нашия град и да го опази от всякакви бедни.

Празникът на Цариброд ще започне с камбанен звън и тържествена Света Литургия в градския храм „Рождество Богородично“, която ще възглави Негово Високопреосвещенство Нишкият митрополит Арсений. Както години наред, и този път празничното Богослужение ще последва и традиционното литийно шествие по улиците на града, а то ще приключи с рязането на обредния хляб („колача“) в църковния двор, след което миряните ще могат да се почерпят на общата трапеза.

Светъл празник на всички!

Подготви Д. Христова

Облагородява се църковният двор

Миналата година своя храмов празник църквата „Рождество на Пресвета Богородица“ в Цариброд посрещна с подновена фасада, тази година ще го направи с разхубавен двор. Идеята за уреждане на църковния двор е стара няколко години, но ето тази елементите в пъзела се наредили и с благословията на Негово Високопреосвещенство Нишкият митрополит Арсений от юни месец са започнали подготовките за работите.

Местният свещеник отец Драган Лазич за нашия вестник каза следното: „Беше приоритет да се уредят пътеките, тъй като старите бяха в много лошо състояние, с неравности и бяха много трудни за почистване. Тръгнахме от тях, а след това решихме да ги съчетаем и да сложим същата настилка и от самите порти до стълбите пред входа на църквата. Видяхме, че е красиво и сега ще направим пръстен с такава настилка около целия храм. Майсторите все още работят и дано успеем до храмовия празник да приключим всичко, ако не ще продължаваме нататък, до октомври“, пошегува се той.

Новите пътеки са направени от естествен камък, а прекрасните на вид сиво-бежови плочки са монтирали сръчните майстори от предпри-

ятието „Милан Йович“ от Ниш. О. Драган с гордост изтъква, че каменните плочки са закупени близо до родния му край, по-точно от Грабовница край Куршумлия. Работите се финансират от общината и от даренията на вярващите.

В църковния двор поникна още една хубава постройка, за която отец Драган каза, че е по предложение на енориашите - дървена беседка, която освен да послужи на хората да се подслонят при евентуален дъжд или да седнат на хлад, когато слънцето е жарко, ще бъде прекрасно място да се вземе глътка въздух или да се проведе полезен разговор със свещеника, с някой гост или друг духовен човек.

И както каза о. Драган, работите ще продължават, той има идея в залата в жилищния дом да направи един вид малък музей с витрини, в които да се съхраняват стари църковни съсъди, книги и свещенически одежди, както и други църковни предмети, но засега тази идея ще чака своята реализация. И ние ще изчакаме и този замисъл на нашия свещеник да стане реалност в близкото бъдеще, за да научим още нещо за духовния живот на нашия храм от миналото.

Д. Х.

ПЪРВИЯТ „ПЪРЖЕНО И ФУНГИ ФЕСТ“ В ЦАРИБРОД

За първи път Цариброд бе домакин на гастрономическото събитие под название „Пържено и фунги фест“, което се състоя на 6 септември в местността „Двумостовието“. Посетителите имаха възможност да се насладят на миризмата и вкуса на традиционното ястие „пържено“ в надпреварата, в която мериха сили 11 екипи, както и да дегустират вкусната гозба и да си закупят от домашните продукти, плодове и зеленчуци, които предложиха 12 производители от царибродска община и окръг. Заедно с участниците в състезанието те се насладиха и на хубавата атмосфера, допълнена с културно-музикална програма и други забавления и културни надпревари.

Според журито в състав Стамбол Гешамов и Иво Андрич най-вкусно „пържено“ от лук, чушки и червени домати, известно и под названието миш-маш, приготви екипът „Астерикс и Обеликс“, на второ място се нареди екипът „ВТО“ и на трето селскостопанското домакинство „Веселинович“ от с. Извор край Пирот. Те бяха наградени със съдове за приготвяне на тези ястия и с печка за печене на чушки. Журито изтъкна, че състезателите са били доста изравнени и са показали, че умеят да приготвят „пържено“. Освен да оценяват, известните готвачи имаха задачата и да приготвят местния специалитет за посетителите с добавени гъби печурки (сръб. шампињони) в унисон със самото название на мероприятиято „пържено и фунги“, с което, според опиталите вкусното ястие, са се справили чудесно. Гешамов сподели, че „пърженото“ е ястие, което се яде за закуска, обяд и вечеря и обясни: „Тайната на вкусното царибродско „пържено“ е в това да има добри продукти. Чушките трябва да са шарени – и червени, и жълти, и онези розовите и зелени. Най-напред се слага кромид лук, нарязан на полумесеци или на кубчета, няма значение, и малко сол, за да отпусне вода и добре се изпържи. После се добавят нарязаните чушки – на кубчета или на ивички, също няма значение, и накрая домати. Редът е лук, чушки, домати – да се изпържи добре, да

не е течено. Приблизително съотношението според някакъв норматив е един лук, една чушка, един доमत, което е около килограм, килограм, килограм. От подправки – малко сол, накрая може и малко червен и черен пипер, някой може да сложи чесън за вкус, но не е задължително. Тъй като „пърженото“ е фунги, накрая добавихме и печурките“, сподели Гешамов.

Събитието бе организирано от Туристическата организация „Цариброд“ с финансова подкрепа на Община Цариброд и Министерството на туризма и младежта на Република Сърбия, които за тази цел отпуснаха по около 320 хиляди динара. Що се касае за самото название „Пържено и фунги фест“ директорът на Туристическата организация Васил Андреев сподели, че са искали да съчетаят традиционното със съвременното. Така „fungi“ е нещо по-съвременно, защото днес хората много повече се занимават, както с отглеждане, така и със събирането на гъби. Знаем, че съществуват различни видове гъби, напоследък дори нови като трюфелите. Искане да го популяризираме, защото знаем, че много хора в Цариброд се занимават с това. От друга страна нещо, което ни свързва с традицията, с нашето израстване и израстването на нашите родители и предци е „пърженото“. Каквото и да мислят хората, че това е бедно ястие, че изпращае някаква лоша картина, че промотираме нещо бедно – аз не споделям същото мнение. Смятам, че трябва да уважаваме традицията и да се придържаме към нея и не трябва да се срамуваме от това.“

Андреев благодари на министерството и на общината, „които обединиха средства, за да може Туристическата организация да организира още едно събитие в нашата община и всички заедно да изпратим красива картина относно събитията туризъм в община Цариброд.“ Той изтъкна, че се надяват и тази проява да се превърне в хубава традиция, както „Царибродска пушеница“ и многобройните прояви, които те организират.

Андрияна Ташков Александров

В Босилеградско в момента има само единични случаи на болестта син език

В Босилеградска община вече се регистрират само единични случаи на болестта син език, това съобщи за нашия вестник директорът на Ветеринарната амбулатория в Босилеград Рада Джорджевич. В края на юли в нашата община болестта беше регистрирана в две овцеферми в селата Долна Любата и Горна Лисина. Всичките около 140 овце в тези ферми са били незабавно умъртвени, а трупите са били безвредно изхвърлени. По-късно са се появили и други огнища - Долно Тлъмино и Горно Тлъмино, Бресница, Радичевци и Млекоминци. За разлика от първите случаи, впоследствие не са умъртвявани всички овце в засегнатите ферми, а само заразените животни. Джорджевич уточни, че от началото на появата на болестта в нашата община са евтаназирани към 200 овце. „В момента обаче има само единични случаи на заразени животни“, успокои Джорджевич.

Тя подчерта, че във Ветеринарната амбулатория внимателно следят ситуацията и предприемат всички необходими мерки за изкореняване на тази заразна болест. Тя апелира към фермерите да извършат дезинсекция на оборите и дворовете, в които се отглеждат овцете. Освен това в амбулаторията животновъдите могат да получат препарати за третиране на овцете, с цел да ги предпазят от болестта. „Болестта се предава чрез кръвосмучещи насекоми и затова е важна дезинсекцията“, обясни Джорджевич.

По думите ѝ според правилата за предотвратяване и изкореняване на синия език, при всяко съмнение за

наличие на болестта екипите на Ветеринарната амбулатория вземат кръвни проби, които незабавно се изпращат в специализирания Ветеринарно-медицински институт в Ниш и ако се потвърди заболяването, предприемат се спешни мерки и се уведомява Републиканската ветеринарна инспекция. Нейните екипи посещават стопанството и се извършва дезинфекция и дезинсекция на оборите и дворовете, а доколкото има заразна овца - тя се евтаназират. Директорката изтъква, че собствениците на умъртвените овце получават обезщетение от Министерството на селското стопанство. След извършената преценка от инспекцията стопанинът подава иск към министерството, което му заплаща пазарната стойност на всяка умъртвена овца.

На територията на общината се отглеждат около 2 000 овце и появата на болестта син език представлява истинска заплаха за стадата. Синият език е вирусно заболяване, което засяга предимно домашни и дивни преживни животни, предава се чрез кръвосмучещи насекоми и не е опасно за хората, тъй като не могат да се заразят чрез храна или въздух. Болестта води до симптоми като треска, подуване и промяна на цвета на езика, който може да стане синкав.

Министерството на селското стопанство също апелира към овцевъдите да спазват указанията на ветеринарите, редовно да следят здравословното състояние на животните и да прилагат мерки за защита.

П.Л.Р.

Босилеград

Шествия срещу блокадите

На 7 септември (неделя) в Босилеград се проведе третото поредно мирно шествие на гражданите, които са против блокадите. Шествието и този път започна пред сградата на Общинската администрация и премина през „горната“ и „долната“ улици.

Начело на колоната беше транспарентът с надпис „Граждани против блокадите“, а веднага след транспарента вървяха кметът Владимир Захариов и председателят на НС на българ-

ското национално малцинство в Сърбия Стефан Стойков.

И този път шествието премина спокойно и без никакви инциденти.

На същия ден в около 120 общини и градове в цяла Сърбия се провежда шествия срещу блокадите, които студенти и граждани организират повече от девет месеца след трагичния инцидент с падането на козирката на жп гарата в Нови Сад, при който загинаха 16 души.

П.Л.Р.

Тържество по повод началото на новата учебна година

София 1202, бул. “Княгиня Мария Луиза” №46, тел. 983 18 65, факс 988 58 67,
e-mail: nsgp@mvr.bg

Премуз, Премълз или Предой

Във вестник „Ново Братство“, брой 191 от 9 май т.г., бе поместена статия със заглавие „Премуз“ и тя ме подтикна да напиша нещо повече за този много хубав обичай или ритуал, който вече е изчезнал и е на път да бъде погълнат от забравата и да изчезне завинаги.

И в Царибродско хората са организирали бачии през лятото - събирали овците в един „булюк“ – стадо, поради по-лесно гледане и обща паша. Имало два вида бачии. При едните млякото ползвали стопаните на овците, а при другите - млякото се преработвало на място при самите бачии. След Гергьовден овците се събирали в бачията и една седмица, до Еремия, всеки стопанин си ползвал млякото от своите овце. През тази седмица овците трябвало да се „здушат“ и да пасат заедно в стадото. Обикновено в бачията е имало петима стопани и всичките се грижели за животните. Главният организатор на бачиите се наричал кьез (кьия, кьеник), неговият помощник се наричал подкьез, а третия по важност човек на бачията се наричал трекияник. Тримата са доили (мълзели) овците, а другите двама - карачи са изкарвали овците, но не ги доили. За своята работа те взимали мляко от бачията или пари – според договора. Млякото или млечните продукти, които хората взимали за работата в бачията, се нарича максул. В зависимост от годината взимали до 30 кг мляко за една овца или определено количество сирене и масло.

Една седмица след събирането на овците в едно стадо се вършел „премълз“, за да се определи количеството на млякото, което трябва да вземе всеки стопанин, а също така и редът за взимане на млякото. Вечерта срещу Еремия всеки стопанин „мълзел“ – доил своя добитък, а другите проверявали да не е оставил мляко във вимето на добитчето, за да го издои утре ден, когато въз основа на количеството на полученото

мляко се правел ред – кой пръв, кои след него и колко време ще ползва всичкото мляко от бачията. Редът, предимството при ползване на млякото, не определяло числото на овците, а количеството на млякото, което те давали при премълза. Който на Еремия издоил най-много мляко, той пръв и най-дълго време ползвал всичкото мляко от бачията. Често се случвало някой с по-малко, но добре гледан добитък, да бъде по-напред от друг стопанин, с повече, но лошо гледан добитък. Запомнена е и се пренася от поколение на поколение една случка с премълз още от Османско време. Агата в село Борово и баба Вела от махала Селище на Боровско поле оформили бачия и при премълза по-малкото овце на баба Вела дали повече мляко от повечето овце на османлията. Баба Вела се уплашила и отишла при турчина, говорейки му: - Аго, агице, има грешка. Повечето млеко е от твоите овци, а не от моите. – Няма грешка, баба Вело, отвърнал той. Повечето млеко си е от твоите овци, а не от моите. Твоите овци гледат твоите синове и снахи, а моите - слуги.

Сутрин, преди да започне премълза, съдовете за млякото, в които се доели овците, се обръщали с дъното нагоре, за да няма „случайно“ вода в тях. Първия премълз се правел сутринта на Йеремя. Млякото се сипвало в един съд с позната дара и млякото се измервало с кантар. „У старо време се мерило и ѱеникат записувал на рабуш. Това је лесков прут на кој се зарезувало – 5 ѱила, зацепк, 10 ѱила – преко целото дрво. У стро време имало поверење и разбирање.“ Стопанинът, чиито овце са дали най-много мляко, е бил главен млекоар и се наричал стадник, а този с най-малко мляко се наричал малкаш. Стадникът пръв ползвал млякото от цялата бачия, а малкашът - последен. Понякога, когато годината била лоша, сушна, овците по-рано спирали да дават мляко и за

малкашите не оставало никакво количество, но затова следващата година те първи взимали мляко, което се смятало невзетото от миналата година. Понякога премълз се правел още няколко пъти в годината, за да се контролира количеството на млякото. А някой път го правили и сутрин и вечер.

Ако млякото се преработвало на бачията, човека, който го преработвал, се наричал бач. От млякото правел сирене, извара, масло, а във Висока - и надалеч познатия височки кашкавал. Височките майстори правенето на кашкавала усвоили от църновунците-каракачаните, а от тях майсторията научили и други хора в Царибродско. В бачията на „Бели камик“ бач бил майстор от Висока, а помощник му бил Ефтим Каменов от Борово. И той изучил майсторлъка, станал бач и сам преработвал млякото. Запомнено е и това, че Ефтим много обичал да яде „гъбек“ - най-качествената част от сместа, с която се пълнели калъпите за кашкавал. Есента се връщал у дома напълнял, с дебел врат. Затова, когато някой от Борово се угоил, боровци му казвали: - „Зарубил си шию, ко Тимча по бачию“ и това останало като поговорка.

Млякото се преработвало в отделна, най-често направена от камъни, стая. В нея край огнището са били каца с млечни продукти, дървени каци, глинени и други съдове за мляко и вода. В зависимост от количеството на млякото при премълза се определяло количеството на получените млечни продукти или получените пари след тяхната продажба. Бачиите, в зависимост от климатичните условия, продължавали своята дейност до Богородица (21.09.) или Кръстовден (27.09.). Имало много овце и много мляко и затова започнали да идват хора – домшни и чужди търговци и да закупуват (наемат) бачиите за година или повече. Договаряли се няколко семейства да образуват бачия. Търговецът плащал пастирите. „Узимаше момци на кьесим и им плачаше ак ко се договоре. И кьесимат идеше до 30 кьила по овцу. Във Висока три године дооди американац и прави бачије. Продаваше кашкавал и сирение

у Либию. Говореше се дека имало наш кашкавал на бродат що потонул, на Титаник. Четвъртуту годину му пропаде кашкавал и он се вечимка не врну“. С намаляване на овците стопаните започнали да ги събират в булюци - стада само за паша. Според числото на овците плащали пастира и го хранили на ред. Сутрин преди пашата и вечер след пашата всеки стопанин прибирал своите овце и ползвал млякото им. За пет овце пастира хранили един ден, на смяна. Който имал 20 овце, храни го 4 дена, който има 40 – 8 дена, а заплащали го според броя на животните.

Някои семейства, които имали повече добитък, а нямало кой да ги пази, „цèнили“ – взимали на работа срещу заплащане и храна човек – „момък“ - ратай, да гледа овците, най-често за периода от Гергьовден до Димитровден, а те ползвали млякото.

В днешно време в повечето царибродски села няма нито една оваца. В някои села има само по няколко кози. Козите дават повече мляко и малки, а били по-лесни за гледане.

При премълза обезателно се приготвял овчарският специалитет - бел муж. Това ставало по следния начин: млякото се подсирвало и след това изцеждало, но не до край, сиренето се разчупвало на дребни парчета, солело се, слагало се в котел над слаб огън и непрекъснато се бъркало. Когато сиренето получи жълтеникав цвят, в котела се сипва царевично или пшенично брашно и продължава да се бърка. След час-час и половина тази вкусна смес е готова за консумация.

При прекратяването на бачията се правел друг овчарски специалитет - овченик. Той се приготвял от овче мляко, което през септември е най-гъсто. Млякото се сипвало в меден котел, в него се слагало парче каменна сол, котелът се поставял над огън и непрекъснато се бъркало. Трябвало да се внимава огънят да не бъде силен, да не закипи млякото и да не загори на дъното на котела. Овченикът се пиел топъл или студен, в зависимост който как предпочита или се смесвал с качамак.

Цветко Иванов

ГОТОВИ ЗА ПРЕМЪЛЗ

С ПРОГРАМА ЗА ДОБРЕ ДОШЛИ НА ПЪРВОКЛАСНИЦИТЕ ЗАПОЧНА НОВАТА УЧЕБНА ГОДИНА В ЦАРИБРОДСКОТО ОУ

На 1 септември започна новата учебна година за общо 397-те ученици в Основното училище „Христо Ботев“ в Цариброд. В първия учебен ден 48-те първокласници по традиция бяха тържествено посрещнати с празнична програма. За тяхното „Добре дошли“ и празничното настроение се погрижиха четвъртокласниците, които под ръководството на своите учителки представиха вълнуваща програма, оставяйки топъл спомен за първия учебен ден. Директорът на училището Милена Ставров поздрави присъстващите, напомняйки, че както всяка година 1 септември е един от най-хубавите дни, защото училището отново отваря врати за своите ученици. Тя пожела на всички ученици, особено на първокласниците, на родителите им и учителите щастлива, успешна и здрава учебна година. Всичките деца в първи клас получиха като подарък от общи-

ната по 8 хиляди динара.

Първолаците са разпределени в две паралелки в централното училище – една с обучение на сръбски (20 ученици) и една с двуезично обучение на сръбски и български език (22-ма ученици), както и 6-има в комбинираната паралелка в село Желюша.

Общият брой на учениците тази учебна година се е увеличил с три в сравнение с предходната. Учениците са разпределени в общо 24 паралелки, 13 от които са с обучение на сръбски, една с обучение на български и 10 са двуезични. Подведомственото училище в с. Желюша тази учебна година е със седем ученици в комбинираната паралелка на сръбски, докато в с. Трънски Одоровци е само един третокласник, който се обучава двуезично.

Честита новата учебна година!

Андрияна Ташков Александров

Захариев и Стойков връчиха нови учебници на учениците в Босилеград

В началото на новата учебна година кметът Владимир Захариев и председателят на Националния съвет на българското национално малцинство в Сърбия Стефан Стойков връчиха нови комплекти учебници на учениците в първи, втори и трети клас в босилеградската Гимназия, които се учат изцяло на майчин български език.

За поредна година Националният съвет връчи безплатни учебници и на всички ученици от българските паралелки в основните и средните училища в Босилеград и Цариброд. Единствено за четвърти клас на гимназията все още липсват преведени учебници на български език, но се очаква това да бъде направено до началото на следващата учебна година.

Община Босилеград осигури безплатни учебници и за децата в първи, трети и седми клас в ОУ „Георги Димитров“, които се учат на сръбски език, тъй като от тази учеб-

на година в тези класове са въведени нови учебни програми.

„Следим промените в учебните планове и програми и в зависимост от това всяка година осигуряваме безплатни учебници за определени класове. Догодина ще има нови учебни програми за четвърти и осми клас и тогава ще осигурим нови учебници за учениците в тези класове, както и за първокласниците, за които традиционно общината всяка година купува нови учебници и помагала”, заяви кметът Захариев.

Освен учебници НС подари и ученически раници и пособия за всичките 95 пърокласници в Босилеград, Цариброд, Звонци, Клисурса, Божица и Иваново, без значение на кой език се обучават. Също така бяха осигурени и учебни пособия за децата от предучилищния курс в детските градини в Босилеград и Цариброд.

П.А.Р.

Село Бресница

Акция за ремонт на училищната сграда

Село Бресница, което се намира в Босилеградска община, години наред е без деца. Миграцията и „бялата куга“ (отрицателната раждаемост) опустошиха селото, а същата съдба е сполетяла и останалите села в Босилеградски край.

Като едно от най-многолюдните села, имамхе училище с голям брой ученици. Всички бяха жадни за знания и учене. След завършване на основното образование, учениците продължаваха образованието си в средни, полувисши и висши училища. Някои ставаха и доктори на науките. Тези факти най-добре свидетелстват за голямата роля на училището върху развитието на село Бресница и целия ни край. През цялото време на съществуването си, училището е вдъхвало сили и вяра в бъдещето, колкото и да са били трудни времената.

Тъжно е днес в нашето село. Не се чува
детска глъчка.

Училищната сграда се нуждае от основен ремонт. Всичките скъпи

спомени са от детските ни години, прекарани в училището – там сме се учили, там сме се събирали за игра.

Използвам случая чрез вестник „Ново Братство“ да предложа задвижване на акция за ремонт на училищната сграда в село Бресница. Предлагам носители на дейностите да бъдат: Община Босилеград и Министерството на образованието на Република Сърбия, а да бъдат включени и Основното училище „Георги Димитров“ и Гимназията в Босилеград.

Също така се обръщам с молба към всички бресничани, които живеят навсякъде по света, да помогнат с материални средства ремонта на училищната сграда в нашето село.

От някогашния училищен център „Княз Симеон“, когато през учебната 1942/43 година тук са се учили 327 ученици, сградата на училището е стигнала до състояние като на снимката.

Стефан Иванов

В босилеградската Гимназия

25-ма ученици се учат в първи клас

В босилеградската Гимназия през учебната 2025/2026 г. в първи клас ще се учат 25-ма ученици - 12 в паралелката, в която обучението се провежда изцяло на майчин български език, и 13 в паралелката с обучение на сръбски език.

Директорът на училището Владимир Григоров заяви, че са извършили всички необходими подготовки и новата учебна година е започнала според плана.

През тази учебна година в училището ще

се учат общо 128 ученици в 9 паралелки. В първи, втори и трети клас има по една паралелка с обучение на български и на сръбски език, докато в четвърти клас има три паралелки - една с обучение на български и две на сръбски език.

Както предишните години, и този път в края на първата учебна седмица в училището бяха организирани родителски срещи.

П.Д.Р.

НАЦИОНАЛНИЯТ СЪВЕТ ПОДАРИ УЧЕБНИЦИ И ПОСОБИЯ НА ДЕЦАТА В ТРИТЕ ЦАРИБРОДСКИ УЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ

По повод началото на новата учебна година представители на Националния съвет на българското национално малцинство в Сърбия (НСНБМ) по традиция посетиха царибродските учебни заведения. От името на НС председателят и подпредседателят Стефан Стойков и Славица Васов на 2 септември подариха ученически чанти, тетрадки и учебни пособия на всичките 48 първокласници в Основното училище „Христо Ботев“. Петимата ученици от паралелката в седми клас, единствената в училището с обучение изцяло на български език, както и предишните две години, получиха безплатни учебници и обещание, че ученическата екскурзия ще им бъде платена от Националния съвет. Безплатни учебници получиха и учениците от паралелките в 10. и 11. клас в гимназията, които са с обучение изцяло на български език. Както и предишните години, НС обезпечи ученически пособия и за децата на предучилищна възраст в детската градина. Стойков честити новата учебна година на всички ученици на територията на община Цариброд, като им пожела да са живи и здрави, да учат повече и да станат

добри хора. Директорите на основното училище и гимназията Милена Ставров и Братислав Стаменов, от свое и от името на децата и родителите, благодариха на Националния съвет за подаръците и подкрепата, която той им оказва.

В обръщението си пред медиите Стойков отново припомни, че основен приоритет на този състав на НС и тема номер едно е образованието, изтъквайки, че може би вече седем-осем години за всички първокласници, без разлика на кой език се обучават, в Босилеград и Цариброд, както и във всички места, където има деца наши сънародници в първи клас - в Звонци, Божица, Клисура и Иваново, НС закупува и им подарява ученически чанти и помагала, тетрадки, моливи и т.н., като този път подаръци са получили общо 95 първолачета. Стойков с голямо удоволствие изтъкна, че процесът на превеждането на учебниците на български е почти приключил, с изключение на тези за 12. клас: „От първи клас на основното училище до 11. клас на средните училища ние сме превели всички учебници. За средните училища липсва по някой учебник. Те вече са одобрени, но са още в процедура

и в течение на годината и те ще бъдат готови, така че този процес вече сме завършили. Това е един огромен процес и аз използвам момента да благодаря на всички, които са участвали в него - и на преводачите, и на езиковите редактори, и на Министерството на образованието на Република Сърбия и на всички издателски къщи. Очакваме тези дни Комисията по образование при Националния съвет да подготви конкурса за превеждане на учебниците за 12. клас и реално е до следващата учебна година и тези учебници да бъдат преведени“, сподели Стойков. Председателят на НСНБМ каза още, че отпреди няколко месеца, по инициатива на съвета, е започнала предпечатната подготовка на нови христоматии и за основно, и за средно училище, изразявайки надежда за много кратко време те да влязат в печатницата, така че децата в близко бъдеще да имат качествени христоматии за всички класове. Той добави и следното: „Остават ни притурките по биология, история, изобразително изкуство и музика за всичките класове, но аз вече не знам по кой път апелирам и любезно търсим съдействие от Посолството на Република България някой да ни помогне в този процес, ние това не можем сами“.

Стойков отбеляза още, че преди два-три месеца чрез медията „Фар“ е поканил посланика на Република България да дойде в Националния съвет, да се запознае с постиженията и с проблемите им и да се намери начин кой да закупи преведените учебници за учениците в българските паралелки, които в Цариброд са една в седми клас на ОУ и във всичките класове в гимназията, както и във всички класове в основното училище и в гимназията в Босилеград. Тъй като, по думите му, до изтичането на срока за поръчка на книгите абсолютно никой не се е обадил, по негово предложение Изпълнителният съвет на НС е взел решение за закупуване на

всичките книги, ученически чанти и пособия, за която цел съветът е изразходвал 910 хиляди динара: „При положение, че месечния транс от държавата на Националния съвет е 738 хиляди динара, ние сега 10-11 месеца трябва много да спестяваме, за да възстановим тези пари. Децата го заслужават, но още веднъж използвам всички ваши медии тука в Цариброд и апелирам и към Посолството и към всички други хора - Дойдете, разговаряйте, с разговор всичко се решава.“

Председателят на НС оповести, че са започнали подготовки за издаването на детско списание на български език и че наскоро ще се състои онлайн среща с начални учители, преподаватели по български език и по изкуство от Босилеград, Цариброд и другите места, където живеят българи: „Детско списание липсва на нашия български народ в Сърбия и ние сме решили, и аз се надявам най-напред НС да има средства да направи това нещо. Ще бъде издавано чрез издателство „Братство“, ще участват много хора от Цариброд, Босилеград и от други места. Списанието ще бъде цветно, с тираж 1200 броя и ще излиза 4 пъти годишно.“ Стойков сподели, че списанието ще правят учениците от основните училища и детските градини в Босилеград, Цариброд, Звонци, Божица, Клисура и Иваново и ще се разпространява безплатно в тези места, което според него е една голяма крачка: „С това нещо искаме нашите дечица първоначално в детските градини, след това в началните класове, защо не и в по-горните класове, да накарам по някой начин още повече да пишат и да четат на български език и с това мислим, че можем много да направим. Темите ще са различни, а ще се отразяват и събитията в училищата“, поясни той.

Андрияна Ташков Александров

В Народната библиотека „Христо Ботев“ в Босилеград

Конкурс за деца на тема „Есента в моята библиотека“

Народната библиотека „Христо Ботев“ в Босилеград обяви конкурс за детско творчество на тема „Есента в моята библиотека“, в който могат да вземат участие всички малчугани от Детската градина „Детска радост“ в Босилеград.

Целта на конкурса е да насърчи въображението, креативността и любовта на децата към книгите, но и да направи библиотеката място, където техните произведения ще оживяват. Есента е времето, когато природата облича най-цветните си дрехи - листата стават златисти, червени и оранжеви, а улиците ухат на плодове и кестени. Това е и възможност децата да покажат как виждат есента, книгите и библиотеката чрез рисунка, книжка за оцветяване или колаж, се посочва в съобщението на библиотеката.

Творбите могат да бъдат създадени в различни техники - пастели, флумастер, темпера или колаж, а крайният срок за подаване на творбите е 21 септември в помещенията на библиотеката. От 22-ри до 30-ти септември ще бъде организирана изложба с творбите на децата на официалния уебсайт на библиотеката, където публиката ще има възможност да избере любимото си изображение.

Най-успешните участници в конкурса ще бъдат наградени с детски книги, книжки за оцветяване, материали за рисуване и ученическа раница. Всички наградени и селектирани творби ще бъдат изложени в библиотеката на есенната изложба „Детско въображение в цветовете на есента“, където посетителите ще могат да се насладят на магията на детското творчество.

П.Л.Р.

В ЦАРИБРОДСКАТА ГИМНАЗИЯ ПОСТЪПИХА 32-МА НОВИ УЧЕНИЦИ

Новата учебна година в Гимназията „Свети свети Кирил и Методий“ в Цариброд започна с общо 156-ма ученици, 100 от които се обучават на сръбски и 56 на български език. Общият брой на паралелките е 11. По четири от тях са гимназиални с обучение на сръбски и на български език и три паралелки туристически техник с обучение на български език. Новозаписаните ученици в 9 клас са 32-ма в две гимназиални паралелки и то 23-ма в сръбската и 9 в българската паралелка. Директорът на гимназията Братислав Стаменов изтъква, че никой не е изразил желание да се запише в новопредложената специалност „Икономически техник“ с обучение на български език: „Планирахме да запишем в 9. клас нов профил „Икономически техник“, понеже за туристическия вече няма интерес сред завършващите основно училище и нямаме ученици от други места, които идваха преди, тъй като в Пирот бе открит същия профил. За икономически техник имахме интерес сред осмоласниците в проведената анкета, но когато беше погълването на списъка с желанията, нямаше нито един ученик да е записал този профил, така че не успяхме да открием тази паралелка.“

Според Стаменов обучението се провежда без проблеми, редовно, с уроци от по 45 минути и с кадрови решения за всички предмети: „Успяхме всичко да разрешим навреме. Със самото намаляване броя на паралелките възниква проблем за нормите на преподавателите, но успяхме на всички да покрием нормативите за тази учебна година със съдействието на Училищната управа в Ниш и изготвих елаборат още през юни - юли месец за обогатена работа с учениците, така че имаме разре-

шение и по този начин ще допълним нормите на преподавателите, които нямат стопроцентово възнаграждение“, каза Стаменов. Той посочи, че повечето от учебниците за 9. клас са преведени на български език и са им предоставени преди две години от Националния съвет на българското национално малцинство в Сърбия и добави още: „При посещението на представители на Националния съвет на 2 септември, председателят на съвета господин Стефан Стойков ни предостави преведените учебници за 10. клас, а също така и два учебника за 11. клас и получихме обещание, че и другите учебници са в процес на превеждане и печатане, така че се надявам до края на първото полугодие да получим другите учебници, които липсват, а до края на учебната година да получим и учебниците за 12. клас.“

Стаменов изтъква, че най-важното нещо, което се отнася до сигурността на учениците и заетите в гимназията е това, че след дълги години в училището ще бъде осигурено видеонаблюдение: „Години наред пишем проекти, кандидатстваме за средства да ни се обезпечи видеонаблюдение в училището, тъй като то не е имало адекватно видеонаблюдение и в края на юни и началото на юли пристигна съобщение от Министерството на образованието, че сме получили парични средства за осигуряване на видеонаблюдение в размер на милион и 223 хиляди динара, така че сме в процеса на провеждане на обществените търгове за избор на агенция или предприятие, което трябва да изпълни всичките дейности.“

Честита новата учебна година на всички ученици, учители и родители!

Андрияна Ташков Александров

КОНКУРС ЗА ПРЕДШКОЛЦЕ

• ЖЕСЕН • У МОЈОЈ • БИБЛИОТЕЦИ •

Народна библиотека „Христо Ботев“ расписује конкурс за све малишане који похађају предшколску установу у Босилеграду на тему „Јесен и моја библиотека“.

Задатак:

- Децa могу да нацртају, обоје или направе колаж на тему јесени и библиотеке – како они виде књиге, библиотеку или шарене боје јесени у свом свету маште.
- Радови могу бити рађени у техници по избору (бојице, фломастери, темпера, колаж...).

Награде:

- I награда – сликовница и школски ранац
- II награда – сликовница и бојанка
- III награда – сликовница и прибор за цртање

Рок за предају радова: 21. септембар 2025.
Радове доставити у просторијама библиотеке.

Гласање за најбољи рад биће организовано на сајту библиотеке од 22. до 30. септембра 2025.

• Најбољи радови биће изложени у библиотечи на јесењој изложби „Дечја машта у бојама јесени“ •

Литературна вечер с нашата Лоза Павлович

Народната библиотека „Христо Ботев“ в сътрудничество с Центъра за култура „Босилеград“ организира литературна вечер, посветена на творчеството на нашата сънародничка Лоза Павлович, родом от босилеградското село Горна Лисина, която живее и твори в Смедерево.

Авторката запозна публиката със своето творчество, визията си за поезията и мястото, което тя заема в живота ѝ. Павлович сподели за стила и темите, които я вълнуват, и вдъхновението, което черпи от родния си край, спомените за детството си, семейството и близките хора, с които е израснала. Разказа,

че е започнала да пише поезия още от ученическите си години, а през последните десетина години активно твори, като разкри, че поезията е нейното призвание. Напоследък е започнала да пише и кратки разкази на житейски теми, а много от тях са и с хумористичен характер.

Литературната вечер бе обогатена с музикалния съпровод на пиано от Петър Николитч, а ученичките от босилеградската Гимназия Магдалена Василова и Саня Радойков четеха стихове от стихосбирките на поетесата.

Лоза Младенов Павлович е родена през 1960 г. в босилеградското село Горна

Лисина. След като завършва основно училище, тя продължава образованието си в Сурдулица, а по-късно се установява в Смедерево, където и днес живее със семейството си.

Сърцето на поетесата е все още здраво свързано с родния ѝ край, а стиховете ѝ са най-доброто доказателство за това. Тя е автор на няколко стихосбирки, сред които „Моят бял гълъб“, „Животът е магия“, „Погледни родния ми град“, а съавтор е на двадесетина антологии. Много от творбите ѝ са преведени и публикувани в чужбина.

П.Л.Р.

123-ма малчугани ползват услугите на детската градина в Босилеград

Услугите на Детската градина „Детска радост“ в Босилеград от 1-ви септември ползват общо 123 деца, разпределени в няколко възрастови групи. Директорът на институцията Марина Спасов съобщи, че тази година услугите на детските ясли и градината ползват общо 89 деца. В двете яслени групи - малчугани на възраст от 12 месеца до 3 години, са 27 деца, градината посещават и 62-ма малчугани на възраст от 3 до 5 години и половина и те са разпределени в 3 групи - младша, смесена и група за най-възрастните.

Тя изтъкна, че през учебната 2025/2026 г. обучението в предучилищния курс в нашата община посещават 37 деца - 34 от тях се обучават във възпитателно-об-

разователната институция в Босилеград, а останалите в селата Райчиловци, Горна Лисина и Горна Любата. Децата в селата се учат в подведомствените училища и ще ги обучават началните учители.

И тази година по повод началото на новата учебна година на посещение при малчуганите от предучилищния курс в детската градина в Босилеград бяха кметът Владимир Захариев и председателят на Националния съвет на българското национално малцинство в Сърбия Стефан Стойков, които им връчиха подаръци - тетрадки и ученически пособия, пожелавайки им здраве, късмет и успешно овладяване на учебната програма.

П.Л.Р.

Селска „сужба“ на Голяма Богородица в босилеградското село Ярешник

По традиция и тази година на големия християнски празник Успение на Пресвета Богородица (Голяма Богородица) в няколко босилеградски села се проведе селски „служби“ и празненства.

На празника в Ярешник, в църквата „Света Петка“, се събраха множество преселници и техни потомци от Босиле-

град, вътрешността на Сърбия, България, Северна Македония и редица европейски държави. Сред присъстващите бяха и местни жители, както и голям брой приятели и роднини на ярешничани. Селото, което днес наброява над двадесетина жители, отново оживя на празника.

Домакин (кум) на „службата“ тази

година беше Ефтим Апостолов със семейството си - ярешничанин, който понастоящем живее в босилеградското село Райчиловци.

По време на тазгодишната „служба“ се случиха и две важни събития:

След литургията отец Милош Джорджевич освети иконата на Света Преподобна Параскева - Света Петка, която беше поставена на предвиденото още при строежа на храма място - върху стената над входната врата. Иконата е дарение от Николайчо Николов, преселник в Скопие - бизнесмен, понастоящем пенсионер. Иконата на църквата, която за първи път е осветена през 1898 година, сложи домакинът Ефтим Апостолов.

На празненството беше осветена и книгата „Ярешник - бит и родословия“ на авторите Ангел Иванчов и Райчо

Василов, преселници от Ярешник в Скопие. Книгата, която представлява своеобразна енциклопедия за селото, се състои от две части: Общи данни за селото и родословия по махали и родове - по мъжка и женска линия. Издатели и спонсори на произведението са Националният съвет на българското национално малцинство в Сърбия и Община Босилеград.

На празничния обяд авторите разказаха за мотивите и причините, които са ги подтикнали да напишат книгата - желанието им да съхранят историята и паметта на родното село за бъдещите поколения.

Ярешничани отново доказаха, че когато традицията живее, живее и селото.

П.Л.Р.

Три медала за босилеградските лекоатлети ветерани от Балканското първенство във Вараждин

Босилеградските лекоатлети ветерани, членове на АК „Младост“, завоюваха три медала на XXXIV Балканско първенство по лека атлетика за ветерани, което от 29 до 31 август се проведе във Вараждин, Хърватия.

Ненад Георгиев спечели сребърен медал в дисциплината спортно ходене на 3 000 метра и бронзово отличие в бягането на 3 000 метра стипълчейз - в категорията лекоатлети от 45 до 50-годишна възраст.

Със сребърен медал се закичи и Мирослав Георгиев в дисциплината троен скок - в категорията лекоатлети от 40 до 45-годишна възраст.

Освен Ненад и Мирослав в Балканското първенство по лека атлетика за ветерани участваха и съотборниците им

Блажа Воинович, Симеон Костов и Александър Веселинов, които също направиха добри постижения и бяха на крачка от спечелването на медали.

В спортните състезания в 25 дисциплини участваха около 800 лекоатлети ветерани от 13 балкански държави.

Нашите лекоатлети ветерани, които редовно ни радват с медали и признания от престижни държавни и международни състезания, за пореден път доказаха, че сърцето и духът нямат възраст. Те изтъкнаха, че изказват благодарност към Община Босилеград и Спортния съюз на Община Босилеград, които и този път са поели изцяло разходите за участието им в Балканското първенство.

П.Л.Р.

Възпоменание

Изминаха 25 ГОДИНИ от смъртта на милият ни баща и 10 ГОДИНИ от смъртта на милата ни майка

Кирил Петров

Павлина Петров

учители от Димитровград

Обичани родители,

с любов, която смъртта не прекъсва, с тъга, която времето не лекува, ще ви пазим от забрава дълбоко в нашите сърца!

Вашите дъщери Дана и Злата със семействата си

Стартира тазгодишното първенство в ПОФЛ

Младост записа победа без борба

Мачът от 1-вия кръг в Пчинска окръжна футболна лига, в който босилеградска Младост трябваше да приеме Левосое от едноименното село в община Буяновац, не се изигра, тъй като гостуващият отбор не дойде на срещата в Босилеград. Това позволи на „зелените“ да отбележат първите три точки в новото първенство.

Във втория кръг босилеградските футболисти ще гостуват на Торпедо 1973 във Враня, който в първия кръг загуби

като гост от Търновоац с 1:4. Срещата във Враня ще се играе на 14 септември, неделя, от 16 ч.

В тазгодишното издание на Пчинска окръжна футболна лига се състезават 13 отбора.

И тази година Община Босилеград и Спортният съюз на Община Босилеград изцяло подкрепят финансово дейността на Младост и на всички други отбори в общината.

П.Л.Р.

Втора футболна лига за кадети - група Юг

Убедителна победа за Младост - ННК

Футболистите на босилеградския кадетски отбор Младост - Неки нови клинци разгромиха със 6:2 като гости отбора ФФ Академия във Враня, в рамките на втория кръг във Втора футболна лига за кадети - група Юг. Михайло Иванов и Михайло Митов отбелязаха по два гола за нашия отбор, а по едно попадение добавиха Михайло Асков и Давид Господинов.

В първия кръг нашите футболни надежди записаха загуба като гости срещу Минералац във Вранска баня.

В следващия кръг „зелените“ ще посрещнат Власина от Власотинце. Мачът ще се играе на 14 септември, неделя, на стадиона „Пескара“ в Босилеград.

П.Л.Р.

Турнир по тенис в Босилеград

В рамките на „Босилеградско спортно лято 2025“ Спортният съюз на Община Босилеград и Община Босилеград организираха турнир по тенис на спортния терен в квартала Изворщица.

Първо място в индивидуалното състезание при мъжете спечели Милян Цеков, а на второ се класира Стефан Дойчинов. Турнирът на двойки при мъжете бе спечелен от Милян Цеков и Михайло Глигоров, които победиха на финала Милян Илиев и Деян Георгиев с 2:1 гейма.

При кадетите първо място на сингъл

спечели Алекса Милев, а второ Никола Глигоров.

Най-успешните тенисисти бяха наградени с купи, медали и грамоти, които им връчиха представителите на Спортния съюз на Община Босилеград Мирослав Георгиев и Бобан Тасев.

Спортните състезания в рамките на „Босилеградско спортно лято“ традиционно се организират от Спортния съюз на Община Босилеград под егидата на общината.

П.Л.Р.

Другарченце 27

Елин Пелин

Елин Пелин

със благодарност сърдечна.

Петко Р. Славейков

ЕСЕН

Вятър вей, гори вълнува,
в планината тътен;
вихър по поле върлува,
въздухът подмътен.
Я какви са, виж, над мене
облаци бухлати,
а земята чуй как стене,
как гора се клати.
Веч времето хладно диша,
в къра няма песен,
дъжд плющи, есенна кища,
значи, веч е есен.

Емануил Попдимитров

СБОГОМ, ЛЯТО

Лятото отмина
с ален мак в косата,
с тежък сноп на рамо,
с огнен сърп в ръката.
Слязоха в полето
стада руйни, гойни.
Сбогом, жарко лято,
сбогом, птички пойни!
Никне по ливади
минзухарът бледен —
той е сред цветята
тъжен цвят последен.
Ето, есен иде
в дреха златошита,
на глава с корона,
от лозини вита.
Кошница тя носи
в ръцете си бели —
с ябълки червени
с гроздове узрели.

ЕСЕНТА ЗАНЯ

У-у! — запая есента,
и всичко се ослуша в песента.

Гората тъжно зашумя,
небето ситно заръмя.

Балканът чело начумери
и поглед към полето впери.

То тръпне запустяло,
вред пожълтяло, погрозняло:

ни буйни ниви там шумят,
нито трева, нито цветя цъфтят;

ни весели деца играят дружно,
а всичко — само тъжно, тъжно!

Елин Пелин

ЕСЕН

— Есен листожълта,
есен русокоса,
откъде пристигаш
задъхана, боса?

— За малко, за малко
пристигнах аз тука,
годината-майка
прати ме с поръка:

на хората, сврени
по селските хижи,
плода да събера
на труд и на грижи.

Птичките прелетни
на път да изпратя,
гори да прочистя,
да събера листата.

В нивите да пръсна
нови семена,
за пролет да шия
нови знамена...

Елин Пелин
Есен в гората
Отдых в гората,
където лятос бях,
но, боже мой, сега
какво, какво видях!

Пожар ли от небето
бе с огън я облеа,
магьосник ли таинствен
бе нещо я проклеа!

Кат лишеи зловещи —
петна, петна по нея,
до изворчето плаче
добрата горска фея.

Мълчи наокол всичко,
мълчи, мълчи и глъхне
и само дъбът стари
изтежко си въздъхне.

ЕСЕН

Гонят се в златната есен
лист подир лист от дървята,
рони се песен след песен
и на певец из душата.
Ронят се дните ми бледни:
всякой ден: „Сбогом“ на радост
някаква ил на последни
бянове, сенки от младост.
В тиха скръб гледам към заник,
гледам как слънце ще зайде...
Скоро и ази, тук странник,
негли ще чуя зов: „Хайде!“

Иван Вазов

ГРОЗДОБЕР

Есенно слънце припича
и празник весел предрича...

Трапеза чудна, богата
сложили днеска лозята.

Кланят се вити лозини,
посрещат гости-дружини

и канят — вейки развели —
с гроздове тежки, узрели.

Връщат се дълги кervани,
с дарове пълни набрани.

И ечи песен далечна

